

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével).

Árma mindenütt 1 krajczár.

Értesítési ára:

Helyben hárszó hordva vagy vidéken postai megküldéssel: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztés, kiadványtal és nyomás V. k. r., Honvéd-utca 4. sz. n.

Szerkesztési órák: délután 10 óráig délután 3 óráig.

Kiadványtal nyitva egész nap.

Szerkesztési telefonszám: 688.

Kiadványtal telefonszám: 331.

Budapest, nov. 30.

Az új osztrák miniszterium névsorát az osztrák hivatalos lap holnap közli.

Szászföldi szász földiek.

Nincs nap rovárs nélkül. Fiumével alig hogy végeztünk, Béccsel alig hogy megkezdünk, már meg a szászok mozgolódnak a bérczes kis házában ellenünk.

A belügyminiszter — igen helyesen — elrendelte volt, hogy a magyar helységek anyakönyvében a helynevek szabatosan, a magyar történelmi nyelv szavaival, régi okiratok és pecsétek tanúsága szerint vezetessenek. [A rendeltetést egységteljesen akar a magyar politikai földrajz eddigi Babeljében, s a jegyzőkönyvek, ügyiratok helyi vonatkozású anyagában legalább a helynevek uniformitását törekszik helyreállítani.

Tiszta képtelenség a jelen állapot, hogy pl. a magyar Gyulafehérvárt, mely az Árpádok óta e néven ismeretes, németül Karlsburgnak, oláh irodalmi nyelven Alba Juliának, oláh népnyelven pedig Belogradnak hívják. Ily módon az oláh jegyzőt nem érti meg az oláh pápa, ezt viszont a német polgármester s valamennyit a magyar szolgabíró vagy alispán értheti félre, ahányszor ugyanegy helységről négyféle néven kell tárgyalniok.

Szászföldi honfitársainknak azonban ez a reform nem izlik. Nem akarják engedni, hogy Kronstadtukból Brassó, Hermanstadtukból Nagy-Szeben, Schössburgukból Segesvár legyen végérvényesen.

Brassó város a múlt héten határozta el, hogy a képviselőház előtt fog tiltakozni a magyar erőszak ez újabb ténye ellen, végzését azóta közölte Nagy-Szeben tanácsával is, mely az érzékenységet kimondván, csallakozott Brassó tiltakozásához.

Nehezebb volt az ellentállás Fogarason. Ez a város nem bír rendezett tanácsal, s így helyhatósági jogai is korlátozottabbak. Felírást csak a megye által intézhető a törvényhozáshoz, a megyénél pedig a szászok nincsenek többségben. Fogaras nagyközség tehát a közoktatási miniszteren s az általa Fogarasra tervezett állami óvodán töltötte ki bosszuját, megtagadván a községtől e célra kért felket.

Az egész mozgolódás csekély jelentőségű. A szászok maguk is érzik,

hogy a helynevek történelmi magyar neveinek restaurációja alkalmából a németek elnyomásáról nem nyafoghatnak odakünn, Germánia nagymamák házában ellenünk. A kőfalak végre is nem tartozhatnak a német etnoszhoz, s a helységtáblák, pecsétek németiségének örözsére semmiféle Schulverein nem alakult mindeddig.

A községnevek adása, módosítása vagy fentartása az állami evidenciára feladata. Így volt ez hajdan is és így fog lenni ezután is. A magyar államot a maga szuverén feladataiban hiába tartóztatják a mozgolódó szászok.

Tiltakozó feliratuk az országgyűléshez, miként Fiume felírata, az alkalmatlankodók sorsában fog részesülni. A ház nem vesz a tiltakozásról tudomást, a feliratot pedig bekebelezi az irattárba, hogy átadja a pornak s a feledésnek.

Budapest, november 30.

× **A képviselőház értesülésünk szerint szombaton, december hó 4-én formális ülést tart, melyen a legközelebbi érdemleges ülés napját hétfőn d. e. 10 órára tűzik ki.** A szombati ülésen Szily Pongrácz be fogja mutatni a földmívelési bizottság jelentését a munkaadók és munkások közti jogviszony szabályozására vonatkozó törvényjavaslatról, — a **hétfői** ülés napirendjére azonban a községek és egyéb helynevekről szóló törvényjavaslatot tűzik ki.

× **Szapáry László gróf kinevezése.** Szapáry László grófnak fiumei kormányzóvá való kinevezését értesülésünk szerint a hivatalos lap **holnapi száma fogja közölni.** Az új kormányzó installációja azonban csak a муниципális választások után fog megtörténni.

× **A mezőkövesdi jelentés a ház előtt.** Gajári Géza országos képviselő, mint már jelentettük, befejezte a mezőkövesdi választás ügyében tartott pótvizsgálatot és az erről készített jelentést legnap benyújtotta a ház elnökének, aki azt a házszabályok rendelkezése szerint a legközelebbi ülésen bemutatja a képviselőháznak és egyúttal ítelethozatal végett kiadja az illetékes bíráló bizottságnak.

× **Katolikus autonómia.** A katolikus autonómia tervezetének előkészítésére kiküldött 27-es bizottság értesülésünk szerint, **december hó első napjaiban** megkezdte működését, mely előreláthatólag több héten át fog tartani.

Pánszlávok veresége.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Nagy-Rőcze, november 29.

Nagy-Rőczén, hol a múltban egy pánszláv főgimnázium és tanítóképezde mételeyezte meg nemcsak a város, de egész Felső-Magyarország növekvő töltségét, hol a két évtizeddel ezelőtt a bezárt intézetek helyén ma virágzó állami polgári és felsőkereskedelmiiskola áll, e hónap 28-án tartotta meg az ág. ev. egyház a pánszlávok végső erőlködése közötti közgyűlését, melyen nagy szótöbbséggel kimondta, hogy **iskoláját a felekezeti érdekek kellő megővése mellett átadja az államnak.**

A közgyűlés szerfelelt igazgató volt. A templom, hol a közgyűlés lefolyt, tömve volt felizgatótt néppel, különösen asszonyokkal és leányokkal, akik először köhögéssel, prüszköléssel, később lármával akarták megakasztani a közgyűlés rendes menetét.

Bolta ügyvéd és Reuss lelkes mondottak igazgató beszédek, mikre a jelenlevő Kubinyi Geza orsz. képviselő válaszolt, felvilágosította a népet, ajánlotta elfogadásra a presbiterium határozati javaslatát, sőt az egyház tulajdonába való maradására módosítványt is nyújtott be s végül szemére lobbantotta Bolta ügyvédnek, hogy adott becsület-szavát, melylyel fogadta, hogy magyar hazáját ellen nem izgat, megszegte, többé szavanak nem hisz, ha azt állítja is, hogy nem izgatott és nem izgat; a történektért Reuss Lajost és Bolta ügyvédet teszi felelősök, kik a zajongó és kiabáló pártnak értelmű vezetői.

Stefanczok Károly polgármester elnököl egyházfelügyelő, ki tapintattal és erélylyel vezette a közgyűlést, feleltárgosította ismétellen a népet és elrendelte a szavazást, mely nagy izgatottsággal, kiabálás és láрма között folyt le. Az **államosító magyar part 121 szavazattal 52 szavazattal ellen győzött.**

Ezentul Nagy-Rőcze város a múlttal ellenkezőleg oly iskolákkal fog rendelkezni, mely a kisdévodától a felsőkereskedelmi iskoláig egyöntetűen vezetni műveidékét az igaz magyar hazafiságban a magyar nyelv teljes ismeretében.

A bécsi válság.

(Az Esti Hírlap telefon-jelentése.)

Gautsch báró már megalakította kabinetjét, és most már csak a provizorium sorsa titok.

A legközelebbi napok meg fogják hozni a kibontakozást. A magyar kormány a provizorium alkotmányos elintézéséhez ragaszkodik és önálló rendelkezést csak a végzettségben akarná megkísérteni és ha másképp nem lehetne az osztrák Reichsrathal megegyezni, akkor talán az 1877-iki expedienshez fordulnak és csak három hónapra csinálják meg az időleges kiegyezést.

Ebben az esetben Magyarorazágon is hangosabbá válnék a politikai élet.

Mai tudósításaink egyébként ezek:

Két közirat.

Bécs, nov. 30.

Ma a következő két császári kézirat jelent meg a hivatalos lapban.

I.

Kedves gr. Badeni Indittatva érzem magamat **az őszminiszteriumnak lemondását legkegyelmesebben elfogadni** és a birodalmi gyűlésben képviselt királyágok és országok miniszterelnökévé, eddigi közoktatásügyi miniszteremet, frankenthalni Gautsch Pál bárót narezem ki. Egyúttal meg-hagyom a miniszteriumnak, hogy az új miniszterium megalakulásáig ideiglenesen vezesse az ügyeket.

Bécs, nov. 28.

Ferencs József s. k.

Badeni gróf s. k.

II.

Kedves báró Gautsch!

Midőn a birodalmi tanácsban képviselt királyágok és országok őszminiszteriumának lemondását elfogadom, egyúttal kinevezem őnt ezen királyágok és országok miniszterelnökévé és a miniszterium megalakítására vonatkozó előterjesztését mielőbb elvárom.

Bécs, nov. 28.

Ferencs József s. k.

Gautsch báró s. k.

Az új kabinet.

Az új kormány **tegnap este végleg megalakult** és a hivatalos Wiener Zeitung már holnap reggel közölni fogja a kinevezéseket tartalmazó császári kéziratokat is.

A teljes miniszteri lista eddigélgé még nem ismeretes, csak annyi bizonyos, hogy **Welsersheimb gróf, Körber és Wittek** osztályfőnökök benne lesznek az új kabinetben. Minden egyéb, az új miniszterium tagjaira vonatkozó hír merő kombináció.

Bécs, november 30.

Gautsch báró kabinetje eképen alakult meg;

Gautsch báró miniszterelnök és belügy;

Böhm-Bawerk dr. pénzügy;

Wittek dr. vasutügy;

Latone gróf kultusz;

Körber dr. kereskedelem;

Ruber dr. igazságügy;

Bylandt-Rheidt gróf földmivelésügy;

Welsersheimb gróf honvédelem;

Pininsky gróf lengyel miniszter.

Az elnökválság.

Bécs, nov. 30.

Gautsch báró miniszterelnöknek kormányzása első napjaiban legtöbb baja kétségtelenül a képviselőház ellenkegével lesz.

A jobboldali ugyanis kijelentette, hogy

teljes szolidaritást vállal a képviselőház elnökségével.

Tekintettel azonban arra, hogy a jelenlegi elnökség elháríthatlan akadályát képezi a nyugodt parlamenti tanácskozás folyásának, **Gautsch elhárította**, hogy a delegáció tárgyalásának befejezése után nyomban berekesztí a parlament jelen ülészakát, ami természetesen maga után vonja az elnökség mandátumának megszűnését is. Másnap azután **Gautsch** megnyitja az új ülészakát, amikor is képviselőháznak módjában lesz új elnökséget választani.

Gautsch báró és császárné.

Gautsch báró miniszterelnököt ma a császár külön kihallgatásának fogadta és tudomásul vette, hogy a kabinet megalakult.

Az öszkormány holnap fog bemutatkozni az uralkodónak.

Gautsch és a többség.

Gautsch báró miniszterelnök ma a jobboldal parlamenti bizottságának bejelentette a miniszterium megalakulását.

A jobboldal parlamenti bizottsága szonnan ülést tartott, melyen megjelent **Zallinger** képviselő és közölte a bizottsággal azokat a lépéseket, melyeket a helyzet szánálása vegelt szükségesnek tart. Mindenekelőtt a **Falkenheim-féle javaslat** vizsgálandó. Az elnökség a legközelebbi ülésen be fogja jelenteni, hogy **javaslat érkezett be a házszabályok megváltoztatása tárgyában**. Ennek a bizottsághoz utasítását ajánlja, vagy pedig kéri, hogy valaki mást indítványozzon.

A nyelvrendeletek kérdésére vonatkozólag azt terjesztette elő **Zallinger**, hogy **hivjának össze bizottságot**, mely a kérdést a **Dipanti-féle javaslatra** helyezkedve megoldja.

Az ifju csehek végrehajtó bizottsága manifestumot intézett a cseh néphez, melyben biztosítja, hogy a **Gautsch**-kormányt a nyelvrendeletek nélkül nem támogatja, sőt ellene a leghatározottabban állást foglal.

Az önálló rendelkezés.

A **Bud. Tud.** jelenti: Egyik ellenzéki lapnak az a mai híre, hogy a pénzügyminiszteriumban éjjel-nappal dolgoznak az önálló vámműve vonatkozó adatok összeállításával, illetékes oldalról eredő értesülések szerint minden tényleges alapot nélkülölz.

Az árverési csarnokok.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

December elsejével megnyitja a főváros az **adóárverési csarnokokat**. Egyelőre kettő lesz: Budán a Kapás-utcában és a pesti részen a Dohány-utca 6. sz. a.

A holnapi nappal még nem kezdődnek meg az árverések, hanem csak a **lefoglalt ingóságoknak a csarnokba szállítása**. A holnapi naptól kezdve, akikhez Budapesten beközpogtat az adóvégrehajtó megemlegeti ezt a napot, mert az adóvégrehajtó szakérrel fog járni, amelyre rögtön felrakatja az adóhátalék miatt lefoglalt holmikat. Az adóvégrehajtó nincs jogosítva pénzt felvenni s így a hátalék rögtön lefizetésével nem lehet elejét venni annak a nagy kellemetlenségnek és szegénynek, hogy a lakást teljesen felforgatva, asztalt, széket, szekrényt stb. az egész háznép, a szomszédok szemeláttára

elcipelnek a kénytelen törvény nevében.

Nagy zaklatása lesz ez az adóvégrehajtásnak. Az államkincstár nézve meglesz és a haszna, hogy ezantul az adóintésket komolyabban fogják venni, de a szegény emberek elesnek attól a kedvezménytől, hogy az árverés napjához várhatlak a fizetéssel. A zaklatáson kívül az új intézkedés még meglehetősen károsodásával fog járni a polgárság vagyosságának. Azok az adóbejárat szolgák bizony nem nagy kímélettel fognak bánni az elhurcolandó holmikkal. Az árverési csarnokok raktáraiban sem várható kíméletes kezelés. A kíméletlen kezelés által a butorok értéke csökken, s így nemcsak a megkezevelt polgár szenved oly kárt, amelyért kárpótlást sehonnan se nyerhet, de károsodik az állampénztár is.

Az árverési csarnokok felállításának egyik célja az is, hogy elejét vegyék az **árverési hiénák** üzelmeinek. Erre két mód van. Az egyik az, hogy ezantul az adóárveréseknél az előjárás egy tisztviselője is ott lesz. Az erre fektetett remény teljesülni nem fog, mert a zálogházi árveréseknél is ott vannak az előjárásokok kezelőtisztjei s a hiénákkal szemben teljesen tehetetlenek bizonyultak.

A másik módszer lenne a hiénák üzelmeinek korlátozására, ha az árverési helyiséget hozzáférhetővé teszik a tisztességes vásárló közönség számára is. E célból viügös, tágas helyiségre lenne szükség, amelyből a hiénák szándékos kellemetlenkedéssel, tolakodással, lökdöséssel ki ne zavarják a finomabb érzésű közönséget. A dohány-utcai helyiség erre a célra éppen nem alkalmas. A lefoglalt holmikkal ezant sőt raktár elégséges ugyan, szűz szegény család holmiját is el lehet itt raktározni, de az árverés számára nincs alkalmas hely abban a **sötét lyukban**, úgy hogy a helynek kiválasztását valóságos **botrány**nak kell neveznünk.

A dohány-utcai helyiséget ma még meszelik, s így lehetséges, hogy a főváros pesti részének polgársága csak egy-két napra, a **községi választások** után fogja valójában megismerni az új intézményt.

Utczai korteskedés.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A hevesnek ígérköz községi választások előcsatározása volt az tárgyalás, amely ma délelőtt folyt le a budapesti büntelő járásbíróóság előtt. A panaszos **Hartmann** Elek dr., az erzsébetvárosi Reform-párt egyik főembere, a vádlott pedig **Ehrlich** G. Gusztáv, a Morzsányipárt vezérémbere volt. A panasz az, hogy **Ehrlich** az utcán megsértette **Hartmann**-t, aki előzőleg róla valami kedvezőtlen dolgot állított. A heves bannon folytatott tárgyalás vége az lett, hogy a bíró **kibékítette** az adáz feleket.

A tárgyalás, amely iránt persze a pártemberek nagy érdeklődést tanusítottak a következőkig folyt le:

Gajzágó Manó ítélőbírábi bíró megnyitja a tárgyalást és röviden ismerteti a tényállást. Majd az általános kérdésekre nézve hallgatja ki a feleket.

Ehrlich G. Gusztáv előadja hogy Morzsányországban, Iglau községben született, izraelita vallású 48 éves gyáros.

Hartmann Elek dr. budapesti ügyvéd, zombori születésű izraelita vallású.

Gajzágó bíró: Kérem a panaszost, adjon elő a tényállást.

Hartmann Elek dr. előadja, hogy mult hétfőn több barátjával volt együtt, midőn az utcán talákoztak **Ehrliche**-

aki szintén többet magával volt. **Ehrlich** egyik kisérőjével a községi választás várható esélyei fölött évődött, amidőn **Ehrlich** minden ok nélkül rászólt, hogy ő közönséges hazudós! **Hartmann** meg volt lepve e sértésre és azt kérdezte, hogy miért mondja azt neki, mire **Ehrlich** azt felelte:

— Azért mert azt állított rólam, hogy én királyi tanácsos akarok lenni.

— Ő nem szólt semmit hanem ellátvont.

A bíró: Fentartja panaszát?
Hartmann: Igen.

A bíró: Van a vádlottnak valami észrevétele.

Ehrlich: Ha megengedi a bíró ur előterjeszteni. Vasárnap előtt hoztam egy **Dósa** nevű barátom és azt mondta, hogy **Hartmann** azt a mesét találta fel az **Erzsébetvárosi kör**-ben, hogy én a tavalyi választásánál felkértem **Hartmann**-t, hogy állítson Morzsányinak ellenjelöltet, mert más uton aligha várható, hogy én királyi tanácsosághoz juszak. Mőd nélkül felháborodtam és nyilatkozatot, mely ha tényleg való volna, alkalmas lenne arra, hogy engem a párt előtt teljesen diszkreditáljon. Másnap találkoztam **Hartmann**al az utcán, **Hartmann** meglátta minket, odaszólt **Kunskádter** Nőrhoz a választásokra célzóva.

— **Thr verdet liegen!** (T. i. bukni fogtok.)

Erre én kiléptem a sorból és azt mondtam **Hartmann**nak:

— **Kömm her, du oberster Lügen-saager!** (Jer ide, te 16 hazudós!)

Hartmann közeledett, mire én azt mondtam neki:

— Igaz, hogy te azt állított rólam, hogy én királyi tanácsos akarok lenni? És ép azért arra kértelek volna, hogy állítsd a Morzsányinak ellenjelöltet?

Hartmann azt felelte:

— Igen.

Ekkor mondtam neki, hogy **hazudsz!** Ő nevetve visszafelelt és **Servus!** mondvá, kezét nyujtotta. Én azonban nem fogadtam el a kezét és azt mondtam:

— Kikérem magamnak, hogy tegezzem! Olyan emberrel mint én, nem fogok kezei, mert nem akarom magam bepiszkítani.

Erre ellátvont. Másnap vártam a ségédet. De nem jöttek. Másoktól hallottam, hogy azért nem provokált, mert öreg atyámak akarta kímélni.

Hartmann ennek ellenében fentartja, hogy **Ehrlich** őt kérte, állítson fel ellenjelöltet, mert csak így remélhető, hogy királyi tanácsos legyen.

Ehrlich: Én soha életemben kitüntetését nem kaptam. Mindig a munka embere voltam.

Hartmann: De hát az különben sem szegény, ha valaki királyi tanácsos akar lenni. Elvégre, ha valaki a közellet kerén faradozik, az meg is érdemli, hogy kitüntessék.

Gajzágó bíró a feleket beküldésre szólítja fel. Ugy láttam, hogy épséggel nem győlökik egymást és valószínűleg létreérés az egész sértések az alapja.

Hortmann: Én nem sértettem meg **Ehrlich**-t?

Ehrlich: Én nem békülök. Fentartom mindazt, amit mondtam.

Eötös Károly, **Ehrlich** védője: Fentartja panaszos, hogy **Ehrlich** kir. tanácsossgot kért. Mert szerintem egy olyan emberre nézve, mint **Ehrlich**, aki folyton a munkából él, nagy sértés az állítani róla, hogy a pártérdekeket kitüntetések hajszolására használja.

Hartmann: Ujból kijelentem, hogy én ezt nem sértésként mondtam, mert én nem látok abban semmit, ha valaki, aki különben is érdemes a kitüntetésre, kir. tanácsos akar lenni.

Eötös: Akkor ugy látom megszűnt az alap, hogy a vádlott önt nehezeltjen. Majd én tanácskozom vele.

A bíró erre felfüggeszti a tárgyalást. A szünet alatt tényleg sikerült a békés kijelentés, amelyet azután a bíró szankcionált. Mikor ugyanis **Gajzágó** újból megnyitotta a tárgyalást, **Hartmann** kijelentette, hogy neki közvetlen tudomása nincs róla, hogy **Ehrlich** kir. tanácsos akar lenni, de ezt különben sem mondhatta sértő szándékkal.

Erre **Ehrlich** a következő nyilatkozatot tette:

— Minthogy a panaszos kijelentette, hogy neki nincs tudomása róla, hogy én kir. tanácsossgot kértem volna, kijelentem, hogy a sértést visszavonom és a felett sajnálkozásomat fejezem ki. Megjegyzem azonban, hogy e kijelentést jogvédőm tanácsára tettem.

Miután **Hartmann**a kijelentésben meg nyugodott, a bíró a további eljárást megszüntette.

Tollhegygyel.

Budapest nov. 30.

Sok bába közt elváz a gyerek s a sok egyenruha között a katona. A régi közmondás és megoldása teljesen jogosult nálunk, ahol utóbbi időben polgári ruhákban szinte röstel az ember az utcára menni. Egyenruhát hordanak a katonák, a rendőrök, a pénzügyőrök, a fegyverőrök, a börtönőrök, az utcaszepők, a különböző rangú és rendű kalauzok, a hivatalosolgák, a kapusok, a vasutiak, a Ferencz-József intézet növendékei és még mások is. Az ember már nem is tudja ki milyen kaszhoz tartozik, és sohasem tudja, ha uniformist lát, katonák van-e benne vagy nem. Érekes a dologban, hogy maguk a katonák sem tudják egymást megkülönböztetni, amit azt a következő história bizonyítja. A váci utcában este húzánk sétálgat egy vezérkari tiszt, aki megütözéssel tapasztalja, hogy egy főállatorvos nem szalutál neki. Miután ez többször megtörténik, végre megszólítja:

— Főállatorvos ur! Mégis szeretném tudni, miért nem szalutál ön nekem

— Ezredorvos ur kérem...

— Pardon, főállatorvos ur, én vezérkari százados vagyok és nem ezredorvos.

— És én, kapitány ur, nem vagyok főállatorvos, hanem százados hadbíró!

No, most már úgy tudja meg a czibill, ki milyen kalona!?

Más

Dreyfus-Esterházy.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Az Esterházy-ügyben még mindig nem fejezték be a vizsgálatot és aligha lesz vége olyan hamar, mint ahogyan azt eleinte hitték. Újabbban a híres bordereau kézírása ad gondot a vizsgálatnak, mely e kézírást meglepően hasonlatosnak találja Esterházy vonásaira. Alább adjuk a vizsgálat e stádiumára vonatkozó táviratainkat és egyszerminit közöljük azt is, ki az a titokzatos hölgy, akiről ez ügyben már nyírszor szó volt.

Esterházy kedvese.

A francia sajtó, mely a szenzációbahajászatban mindig előjár a világ hírlapirodalmában, mohó vágygyal karolta fel **Schweyer-Kesner** szenátor akcióját és teljes erővel nyomozza a század legszenzációsabb bűnpörének utálatos bősét.

Egy csodálatos véletlen folytán magyar nevű ember keverődött a sötét titok rejtelmeibe, aki ugylátszik a hozzá hasonló kalandorok világában már régtől fogva nem idegen.

Walsin-Esterházy örnagy tudvalólag lelepleztetése alkalmából egy **titokzatos hölgyre** hivatkozott, aki őt állítólag már betekkel előbb őva intette a Dreyfus-családtól.

A lionis »Express« *nevű újság most arról értesül, hogy az a titokzatos hölgy, aki a Dreyfus-ügyben Madame Beaumont néven szerepel, magyar s a neve Váradi Olga. Nevezett újság szerint Váradi Olga nővére vagy kedvese, a hírhedt Váradi grófnak, aki vagy tíz év óta igen nagy szerepet játszik*

abban a párisi társaságban, amelyben az iparivagok szoktak megfordulni.

Az *Exposés* közleménye nem felel meg teljesen a valóságnak, de közel jár abhoz. Lapunk egy barátja, akinek módjában volt a párisi *Városi* grófot úgy Magyarországon, mint új hazájában ismerni róla és madame *Beaumont*-ról a következőket mondja el.

— Ugy látszik, a híres hazaárulási pör szálai egy szegény becületlen nagyvárti csizmadia házába nyúlnak vissza, mert *Városi* Nándor, a bihari fővárosból származik. Váradi, igazi nevén *Bay Nándor*, aki hazájában mint híres hamisjátékos ismertek, egy szegény vargának elsőszülött fia. Körülbelül tíz évvel ezelőtt vándorolt ki Párisba, amikor is magával vitte két kicsi hét éves leánykáját: *Olga*t és *Ponka*t. A két csodaszép gyermek törvénytelen útból származott és anyjuk, egy váradi szegény leány az apa elutasítása után még sokáig ott élt Nagyváradon.

Alig múlt el azonban pár esztendő, máris hírek érkeztek Váradi-Bay Nándor feldől a francia fővárosból. Monte Carlo játékasztalánál és Páris kártyaklubjában mesés szerencsével játszott, úgy hogy rövid idő alatt a *Teatre Français*-vel szemben levő ötös számú palota tulajdonosa lett.

A palotát főri eleganciával rendeztette be, fogatot és maitresseket tartott és szívesen hallgatta, ha *monsieur le comte*-nek szólították.

Igy lett *Bay Nándor*-ból gróf *Váradi*, és így lett *Bay Olga*-ból előkelő dáma.

Leányainak neveléséről gondoskodni akarván, mindenekelőtt kiboztatta Párisba édes anyjukat, aki beköltözött az új palotába, a lányokat pedig beadták a *Sacré Coeur* intézetbe, ahova csak a legelőkelőbbek gyermekeit szokták befogadni.

A két leányka gyönyörűen fejlődött és midőn *Bay Nándor* öt-hat évvel ezelőtt hazajött látogatába, általános fel-tűnést kellett kelt leánykájával, akiket az imádásig szeretett. *Olga*, az idősebbik akkor 13—14 éves lehetett. Aranyoskéja haja, buzávirág kék szeme egyszerűen illett halvány arcához. Viselkedésében, fellépésében igazi francia volt. A másik, a fiatalabb kis *Ilonka* tüzesszemű barna leány, igazi magyar vér.

Bay Nándor ekkor 45—50 éves lehetett; koromfekete haja, buszárosan kipódrótt hajusza egyáltalán nem mutatott korát; előkelő fellépése, pazar költségekbe azonban mindjárt elárulta a párisi világát. Budapestben az *Angol királynő*-ben szokott megézálni. Váradoi saját házában szokott lakni, melyet atyja számára vásárolt a kártyán szerzett pénzből, később Budapesten állandó lakását is tartott.

Gyakran beszélt párisi nagyurasságáról. Elmondotta, hogy fogatokat tart, palotái vannak a legelőkelőbb kaszinók nap alapító tagja, lányaiért a legelső diplomaták versengenek, szóval nagy lett a váradi vargaüüből. Elbeszélte azt is, hogy milyen előkelő baráti vannak. Határozottan jól emlékszem a következő szavaira, melyeket pár évvel ezelőtt mondott:

— Szívesen állok barátaim rendelkezésére. *Most is megmentettem egy előkelő katonatiszt becsületét*, akivel is ismeretségben állok.

Nem lehetetlen, hogy ez a katonatiszt, akiről *Bay* beszélt, *Walsin-Esterházy* volt. Nagy mulatozás közben beszélt ezt el *Bay Nándor*, akiről akkortájt egész Nagyvárad beszélt, mert a czigá-

nyokat százforintosokkal fizette ki, még pedig úgy, hogy mindegyiknek a homlokára ragasztott egy-egy bankót.

De a sors az évek teltével bülsen lett hozzá. Lassankint letűnt szerencsésállaga.

Rövid két-három év alatt, éppen mire leányai az intézetből kikerültek, teljesen *lőnkra* ment. Gyönyörű szép palotája, mely egy millió frankot ért meg, *dobra* került.

A nagy vagyonból nem maradt egyéb, mint egy pár versenyparipa, melyek a politikai szerepléséről lithon is ismert *Bay Lajos* neve alatt futtattak a francia turfalon.

A gondosan felnevelt leányok a fényes palotából egyszerre belekerültek a párisi élet posványába.

A szőke *Olga*, művészi zongorázott ugyan, *Ilonka* pedig igen szépen énekelt, de nem igen vették hasznát tehetségüknek.

Szépességük könnyebb megélhetést biztosított számukra és atyjuk igen jól ismerte az ilyen úde szépség becsét és értékét.

A régi kaszinói barátok szívesen tették meg a leszerempelt magyar gróf lányainak a pacemaker szolgálatot és így lett *Váradi Olga*-ból nagyvilági hölgy, *Walsin-Esterházy* őrnagy barátnője, a felelevenített Dreyfus-per titokzatos szenzációja.

Az áruló kézírás.

Páris, november 30.

A »Figaro« közli a bordereau hasonmását s melléje állítja azoknak a leveleknek a hasonmását, amelyeket *Walsin-Esterházy* a bordereau közlése előtti és után írt. A bordereau kézírása lényegleg meglepő hasonlóságot mutat *Esterházy vonásaival*. A szembeállításból az is kitűnik, hogy *Esterházy* a bordereau közzététele óta kézírását bizonyos jellemző részeitől megváltoztatni igyekezett.

A »Echó de Paris« és a »Malin« szeriut a »Dreyfus szindikátus újabb lépéseket tesz; nevezetesen közzéteszik *Guonre* tábornoknak Dreyfus Mathieuhöz intézett levelét és egy külföldi katonai attasénak *Esterházyhoz* intézett kézírátát.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

Bánffy és Goluchowski.

Bécs, nov. 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) *Bánffy* Desző báró miniszterelnök ma délelőtti 11 órától 12 óráig *Goluchowski* külügyminiszterrel értekezett.

Vilmos császár trónbeszéd.

Berlin, nov. 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) II. Vilmos császár a birodalmi gyűlést megnyitó trónbeszédében utal az elintézésre váró javaslatok nagy borderejére. A hadi flotta — ugymond — nem felel meg a reá váró feladatoknak, nem felel meg haddi bonyodalmaknál, hogy blokád vagy más támadás esetén a kikötőket megvédelmezhesse, és a birodalom tengerentúli érdekeinek fejlődésével sem tarthat lépést. Ezért szükséges a német hadi flotta erősítése és a béke idején a külföldön teljesítendő szolgálatra szánt hajók szaporítása. A kelet-ázsiai posta és hajóközlekedés javítására irányuló javaslat is újra elő fog terjesztetni. A katonai büntető eljárási javaslat haladéktalanul a birodalmi gyűlés elő fog terjesztetni és törvényjavaslatot fognak elő-

terjesztetni a pelgári perrendtartás és a csödtörvény megváltoztatásáról.

A karlisták agitálása.

Madrid, november 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Hir szerint a karlisták erősen agitálnak az önkormányzati kérdés kibasznlása érdekében és arra törekcsnek, hogy *Don Carlos halárhoz állásfoglalásra sorsítsák*. Hir szerint *Don Carlos* táviratilag hívta Velencébe *Cerralbó* márkít, spanyolországi képviselőjét. *Cerralbó* állítólag kiséreltet lett egy kölcsön felvételére, amely azonban nem sikerült.

Vasuti haláleset.

Pilsen, november 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Tegnap este a Plass vasuti állomáshoz Pilsen felől vezető bevágásnál közetszuszamlás volt, amely elzárta a pályát. A 10 óra este itt keresztül haladó vonat utasainak át kellett szállniok. A ma hajnalban keresztülmenő vonat már akadálytalanul haladt el a veszélyes részen.

ESTI HIREK. Peitl Karolin gyilkosa.

(Az *Esti Hírlap* indólistáján.)

Most már teljes bizonyossággal megállapították, hogy *Peitl Karolin* az egyszerűen öreg munkásszónny, akit vasárnap egy bele a budai IV-utca 14. szám alatt levő lakásán halva találtak, nem maga szította el magát, hanem *gyilkoság* áldozata, sőt azt is tudjuk, hogy ki volt az elvelemült gonoszlevő, aki a hatvan éves vén leányt csekély értékű holmijáért elpusztította. *Zsarnay* tanácsos, akit a bünygyi osztály vezetője a rejtélyes eset felderítésévei megbízott, bár a boncoló orvosok nyilatkozata amellel szől, hogy *Peitl Karolin* öngyilkossá lett — erélyesen folytatta tovább a vizsgálatot. Az öreg leány szobája nyitva volt, nem volt meg a kapukulcsa, sem az a 6 ft 50 krajczár, amelyet *Peitl Karolin* heli bére gyantán kapott és értéktárgyak is hiányoztak. Szóval sok adat szel amellel, hogy *Peitl Karolin* rabló ülte meg.

Megtudta a rendőrség, hogy abban a házban egy *Wagner* Ferencz nevű (többször büntetett kőfaragó) lakott, aki hat héttel ezelőt szabadult ki a börtönből. Ez az ember *Peitl Karolin* halálá óta eltűnt.

A rendőrség öt turja az öreg asszony gyilkosának és ma a következő körözlevélet küldte meg az összes vidéki hatóságoknak:

Nyomozandó és előállítandó. 1897. évi november hónap 20—21. közi éjjel 1. ker. só-utca 14. szám alatt *Peitl Karolin* ellen elővelettel rablás és yilkosság bűntettével gyanúsított rovtól *Wagner* Ferencz. Személyleírás: Súlt-teszi helye Budapest, születési éve 1880. vallása rom. k., foglalkozása kőfaragó, beszél magyar és németül. magassága 161 cm., arca hosszú, szeplos, haja sötét barna, szeme kék homályos, szemöldöke barna, homloka közép, orra rendes, szája rendes, fogai epek, álla kerék, testalkata közép, különös ismertető jel: jobb kéz kis ujja hiányzik. Megjegyzés: Szerbia, Románia és Bulgáriába szöle ez idei külföldi utlevéllel bír. Budapest, 1897. november hó 30-án. *Farkas* dr. rendőrtanácsos.

Városi ügyek.

— A községi választások. Az egyesült belvárosi párt nagy bizottságának gyűlésén az elnök *Polónyi Géza* jelentette, hogy a 2116 belvárosi községi választóból 1223, tehát az abszolút többség, az egyesült belvárosi párt biztos híve. A lipótvárosi kerekdedök és iparosok pártja már közre-tette összes jelöltjeinek névsorát, szakítva azzal a régi klisszokással, hogy a pártvezérek csak a választás napjának reggelén közlik biveikkel a jelöltek listáját.

— Az iparhatósági biztosok. A községi választásból lozujissa tnan egy néhány nap múlva ujra választások lesznek. December 19-én vasárnap este mindon kéreltben az iparhatósági biztosok választás-

Törvény előtt.

— *Enklavizáció tárgyalás megkezdés.* Amint előtne jeleztük, az a tárgyalás, amely *Bergl Sándor* szabadelmi ügyvivő és *Jámber Gyula* magadalmi titkár indítottak egymás ellen, tényleg a reggeli órákig tartott. Pont fél nyolcz óra volt, midőn az esküdtek feje kibírdette a verdiket. Az esküdtszék 10 szóval 2 ellenében *Jámberit felmentette*, ellenben 10 szóval 2 ellenében elítélte *Bergl*, akit erre a sajtóbírórság a verdikt értelmében rágalmaszásért 200 frt pénzbüntetésére ítelt. A szegény esküdtek álmosan, kifáradtan reggel nyolcz órakor tároztak az esküdtszék teremből, ahol egy húzamban teljes tizenhét órán át bíraskodtak.

Különfélék.

— *Bánffy Desző báró* miniszterelnök pénteken, december 3-án délután nem ad kihallgatást, még pedig azért, mert a miniszterelnök nem lesz Budapesten.

— *Orosz hercegek Pustaszarén.* Ott, hol Árpád az ő népevel a honfoglalás befejeztével az első akotmányt teremtő gyűlést tartotta. Pustaszar térésein kedden nagy vadászat indul meg, melyen több herceg, köztük az orosz uralkodó ház két hercege is részt vesz. *Pallavicini* őrgóf uradalán. Az őrgóf a néhány évvel ezelőt emelt puztaszeri kastélyt, mely a régi szent István korabeli szemencsolori apáttság romjaitól pár száz lépésre fekszik, tekintettel arra, hogy az uralkodó házak tagjai évente vendéglőt fogadni szerencsés, egy teljes új szárnyalást bővítték ki. Az őrgóf és neje *Kistelekről* hajlattak ki *Pustaszarere*. *Nikolajevics* Miklós nagyherceg az orosz czár nagybátyja kedden érkezik meg *Kistelekre*. A puztaszeri czredéves emlék parkját *Pallavicini* őrgóf nagy gondozással részesíteti.

— *Fütyül a szél* . . . Ma délelőtt a repülő kalapok délelőttje volt. Az idő ugyan nem jár már őszre, hanem télre, mindamellel vagy talán éppen azért, erősen fútyul a szél. Ha még csak fútyulne, nem is volna nagy baj, de szemtelenkedik is Betolakodik mindentű, kiváncsian kopog az ablakon, megrázza az ajtókat, a tályhajótlan keresztül belezől a szobákba, mindenkit megállit az utcán, a falhoz szorítja a járóklöket és nem enged, őket tovább, míg legalább egyet — káromkodtak. Bizony sok panasz hangzott el ma *Szék* uram ellen a különösen epesen nyilatkozta róla, az emborei nem szelbik felének képviselői. Nem is járja az, amit a szél az asszonyokkal csinál. Nyílt utca során belekapaszkodik a ruhájukba, jól ősszevisszaránczígalja kíváncsian végigkutatja a foletto összes titkait és e munkája közben se nem szegényes, se nem válogatós. Hogy a frizurákkal mit művelt, arról nem is beszélünk. Szóval: fútyul a szél . . .

— *Tífusz a katonák közt.* Fogarason az Apaffiak hajdani fejedelmi várában, melyet most katonai laktanyának használnak, *tífusz lépett* fel. Egyszerre *nyolca* katonát szállítottak a kórházba. A várbeli kut vize használatát eltilították.

— *Szerencsétlen lövés* Borzalmas eset az, amiről *szarvasi* levelezőnk értesiti lapunkat. *Borbély* Sándor tekintélyes birtokos a közeli napok egyikén kiment a földjére, hogy estére vadat hoz haza. Az árokparton óvatosan lépkedve, lövére tartotta tegerét. Egyszerre megállott. Nyúlalt velt észre és látni vélte meg a két tapsi fület is, amint mozgalt. Gyorsan lekapt a fegyverét és lött. Nyomában pedig halálkiallús hangzott a csodés határon. — A megrettent vadász verében hallatsút viva egy növendék, tizenöt éves fiura, Nagy Andrásra akadt. Ülben vitte haza, de huzatlan volt leggondosabb ápolása, a gyerek megbalt. Megeszködött, hogy aha fegyvert nem vesz a kezébe.

— *Loktók a szegedi tanyságon.* *Szegedi* levelezőnk írja: Az inéges fel a szegedi legényeket arra hátorítja, hogy loktással próbájának szerencsét. A szardárvilág azonban sehogy se keívez a vir-

tuskodásnak, amint azt *Makai Pál* példája is mutatja, ki aligbogy elkötötte *Kordca Jónasi* meggedi gazda calkait, rajta ütöttek az állami csendőrvitézek, s vaaba verve botlák be a szegedi csallagböröndbe. A saúl-ler puzstán szonban egy másik «mégén-
legénynek sikerült *Pop Andrást* nyájából ötven darab csamigát elszakítani. A csend-
őrek élénkebben cirkálnak a tanyákon.

*A régi árban, fann Budán, mo
A bácsa ezrt nem emédsélt,
Mert nem volt oia s a szonjas dalut
A vis náklül bizony — ádsott.*

szép keleti képet állított ki, akkor nagy-
jában beszámoltunk a téli tárlat nevezte-
sségéről.

Sport.

§ **Fibloch Angliában** *Fibich* had-
nagy, aki a letólyi szezonban urlovasaink
között 34 győselemmel a második helyen
áll, januárban Angliába megy, ahol gát és
akadályversenyekben fog lovagolni. A jeles
urlovas néhány évvel ezelőtől már lova-
golt Angliában, még pedig igen szép si-
kerrel.

§ **Győntes apalovak.** A monarchia
apaméni között az idei verseny-szezonban
Zsupán ivadéki nyertek leg többet: 336,000
koronát. Utána következnek: *Master Kil-
dare* 198,000, *Beaumont* 182,000, *Morgan*
973,000, *Kisherecsace* 164,000, *Gunnerybur*
160,000 és *Kegy-ur* 157,000 korona nyere-
ddel. Zsupánt az első helyhez *Busaerl* és
szubstante fényes győzelemai segítették.

§ **Tátira menésben.** *Luczembacher*
Miklós Tátrát, melyet a napokban vásárolt
meg *Szemere Miklóstól*, a petendi méné-
sében állította fel.

KÖZGAZDASÁG.

Jelentések a tőzsdéről.

A gabonaüzlet **Budapestben.** Amerika
alacsonyabb jegyzése a hangulatot elbá-
nyosították, a forgalom korlátoltan alakult.
Elkelt 6,000 q. buza teljesen változatlan
árakon.

A következő buzafajok kerültek forga-
lomba:

Table with 2 columns: Buzafaj, Ár. Rows include Pestvidéki, Bajai, Raktárúru, etc.

Egyéb gabonamécsékben az irányzat
nyugodt, a forgalom szűk körre terjedt.
Kassát 8.25—8.60, *tengerit* 5.15—5.30 és
robot 6.20—6.45 forinton adtak

A **halárnyépacson** a külföldi alacsonyabb
jegyzések csak futólagos lanyhulást idéztek
elő, a kereslet megeléknülésevel az árak
emelkedtek.

Table with 2 columns: Termékek, Ár. Rows include Buza tavaszra, Rozs tavaszra, Tengeri máj, etc.

A **budapesti értéktőzsde.** Az ér-
téktőzset szilárd irányzattal indult, utóbb a
prágai zavaroktól a bécsi spekulációk el-
adósokra ösztönöztek, a vezető értékek ár-
folyama lemorzsolódott.

Az **előzőszen** előfordult kötekek: magyar
hitelrészv. 389—388, osztrák hitel-
részv. 356.30—355.50 lezártolbank részv.
252.35.— osztrák-magyar államvasut
részv. 280.50.— rimamurányi vasut
részv. 248—248.25 közuti vaspálya
részvény 261.— villamos vasut
részvény 285.30.

Záraltor maradt: magyar hitel-
részvény 388.— osztrák hitelrészvény
365.50 oszt-magy államvasut részv 338.50
lezártolbank részvény 252.25 jel-
záloghitelbank részvény 280.30 közuti vas
pálya részvény 281.— városi villamos
vasut részvény 285.50 forinton.

A **déli tőzsdén jegyzetek:** Magyar
hitelrészv. 388.56—388.25, osztrák hitelrész-
vény 355.30—355.60, osztrák-magyar ál-
lamvasut részvény 338.25—338.60, lezártol-
bank részvény 252.25—252.60, jelzálog-
hitelbank részvény 280.50—rima-
murányi vasút részvény 248.25—248.75
közuti vaspálya részvény 281.25—281.75
városi villamosvasut részv. 285.25—285.75
forinton.

Záraltor maradt: magyar hitelrész-
vény 388.25 magyar aranyáradek 122.25
magyar koronajáradek 100.20, pesti ma-
gyar kereskedelmi bank részvény 1438.—,
oszt. hitelrész. 365.40 lezártolbank rész-
vény 252.25.— jelzáloghitelbank részvény
280.50.— rimamurányi vasut részvény
248.50.—, salgótarjáni közsenbánya rész-
vény 603.—, déli vasut részvény 79.—
városi villamos részvény 285.50.—, közuti
vaspálya részvény 281.50 forinton.

A **gabonaüzlet** **Becsenben.** A new-
yorki alacsonyabb jegyzések dacára ba-
rátságosabb hangulat terjedt és a vétel-
meghízások az áralakulást kedvezően be-
toldozták.

Table with 2 columns: Termékek, Ár. Rows include Buza tavaszra, Rozs tavaszra.

Tengeri máj.—jun.-ra 5 78 — 5.80
Zab tavaszra . . . . . 6.88 — 6.88

A **bécsi értéktőzsde.** A bi-
szonlatban belpolitikai helyzet a spekulá-
ciótól tartózkodásra intette, a bangulat nyu-
gdi volt.

Jegyzetek: osztrák hitelrészvény 335.60
magyar hitelrészv. 338.50, magyar arany-
járadek 122.50, magyar koronajáradek
100.10, anglo bank 163.25 osztrák magyar
államvasut részvény 338.50 forinton.

Piaczi árak.

(Az Esti Hírlap magánjelentése.)

A mai betivásár a központi vásárcsar-
nokban minden teret igen élénken folyt le.
Az árak nem változtak. A kicsinybeni el-
adások következőleg alakultak:

Hus: I. rendű leveahus 72, II. rendű
loveshus 62—56, III. rendű leveahus 48—6.5
vesepesenyi egész 68—80, rostélyos 72—80,
fehér pecsenye 72, tisztított vesepesenyi
140—150, marhanyelv nyersen 72, porcólva
80, füstöltve 140 krajczár kilója, Bázorva
szomb 90, eleje 72, porköltnek 60—64. Birka-
hus eleje 36, hátulja 52. Bányahus, első
negyed 60—80 hátulsó negyed 100—150
Disznóhús szombja, lapocskája 62—65,
karaj 80—90, füstölt sonka 106—110,
prági sódar 110—115 nyelv 30—35 kr.,
szalonna 60—64, zsír 64, háj 64—70, ko-
csonyának való 36 kr. kilónként.

Baromfi: Rantani való csirke 60—70,
étni való csirke 80—90, tyúk 100—140,
kappan 120—160, pulyka 250—350 kövér lud
350—600, sovány kacska 110—140, kövér
kacska 160—250 krajczár páronként. Tisztit-
tolt baromfi: csirke 35—65, császár poulard
80—90, kappan 100—140, pulyka 120—300,
sov. kacska 90—120, bizott 180—150 kr. drb-
ként. Lud kilója. 45—56 kr., előrendű
zseir 80—90. háj 90 olvasított zsír 80—100
kr. libamáj 160—200 kilója.

Vadak: Nyul 100—130, fogoly 90—100,
öczomb 230—300, gerincz 400—600 kr,
egészben, szarvas 45—100, vesepesenyije
1.80, kócska, fácán 130—1.70 gyoponytyúk
80, erdei szalonna 140—160, csaszarmadár
120, hófajd 130, vadkacska 60—90 kr. drbjá,
fenyvesmadár 40, párja.

Halak: Elő ponty 60—130, csuka
60—120, kecsge 125—150, süllő 80—160
krajczár. **Jegelt halak:** ponty 20—60, csuka
20—50, kecsge 120, fogas, süllő 30—120,
apró hal 80—50. Laczac 600 krajczár
kilója.

Kövönylek: Teavaj 120, fűzővaj 90—
100, tojás 5 drb 20 kr., Conservált tojás 6
drb. 20 kr., tejbős 23 drb, főzni való to-
jás 3 drb, meszes tojás 5 drb 100
krajczár.

Felolós a személtő: **Nezmély Artúr**

Bátorság. Te, én látom ám egy em-
bert, aki odament a tigris ketrecéhez és
elkezdte simogatni a fejét! Hallatlan! Nem
hiszem! De nem a tigris fejt, hanem a
magét!

Hirdetmény.

Alólírolt igazgatóság cenzeli köztudo-
mánya hozza, hogy az I. Magyar Kir.
Szab. Osztályosorjátek **II. osztályához**
a húzás

f. 6. decz. hó 10-én és 11-én
delelőtől tartatik meg **Sorsjegyek**
megváltása a II. osztályhoz a tervezet
szerinti betét lefektése mellett, mindon
igény kilönbön elvesztésének terhe alatt
legkésőbb 1897. decz. 8-ig eszközlendő.
A húzások nyilvánosak, és a m. kir. kor-
mány ellenőrző hatóságá, valamint kir.
közjegyző jelenlétében eszközölnének a
fővárosi vigadó teremben.

Budapest 1897. november 30. 19
M. kir. szab. osztályosorjátek igazgatóságá.

LÓNAY HAZAT

Gonosznyelvűség. Ika kisasszony csak
ugyan olyan idős volna? Nem tudja? An-
nak a keresztivele valódi öndandzati ér-
tekek bírt.

„Az Évszak”
a legjobb divalap
szabás mintákkal, divati
képekkel, s az épirodalm
részeit. Előfizetési ára egy
évre 4 frt; 1/2 évre 1 frt.
A „Magyar Hírlap” elő-
fizelői kedvezményképpen
egy évre 2 frt 60 negyed
évre 66 kért kapják.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

A **Nemzeti színházban** *Harrión* szim-
műve. A *bilincs.* A *Közserplők:* *Hegegyei*
Mari, *Gyomes* és *Donat* Utána, A *hol ma-
laknak* *Pöüllerom* vigjátéka. A *főszerepe-
ket* *Colling Teréz,* *K. Gerő Lina,* *Ujházi*
és *Csodász* adják. Kezdeté 7 órákor.

A **operaházban** a *Bokhémák,* *Leon-
cavallo* operája. A *főszerepeket* *Abd-
raginó,* *F. Penay Irén,* *Takács,* *Beck* és
Lariza kezdté 7 órákor.

A **Népszínházban** *Sedkimonó* az-
sasműve. *Sardou* sziműve. A *főszerepe-
ket* *Blahódné,* *P. Lukács* *Juliana* és *Svir-
masi* adják. Kezdeté 7 órákor.

A **Magyar színházban** *Sidney* ope-
rettje. A *Gezsk,* *Mimosá* — *D. Vidd* *Gi-
zella.* Kezdeté 7 órákor.

A **Vigaszínházban** *Trilby*-t adják, *Du*
Maurier sziművé. *Trilby* — *Delli* *Emma,*
Svengali — *Fenyvesi.* Kezdeté 8 ó ra-
tor.

Hírek a Magyar Színházról.

Féntenek premjére lesz a szövetség-uczai
színházak. Első előadás lesz a *Titókának*
Zachariásné *Kallós* *Ilona* népsziművé-
nek. Ennek a premjere nek már a múlt hét
folyamán kellett volna meglegnie, de akkor
elhalasztották. Az ezt követő újdonság
Gandólló négyfelvonásos bohózatá lesz,
melyet *Hallasi* Jenő fordított magyarra.
A *képkop* *patikáros* czímen. A bohózat-
nak ma délelőtől tartották az első próbáját.
Az után *Halbenak* *Jugendl* című szimű-
vét mutatják be *Seomaházi* István fordí-
tásában.

A **Leoncavallo** **karrikturákja.** Is-
meretes dolog, hogy a *Bokhémek* nagy
sikerben mekkora rész jutott a fényes ren-
deseknek, de az inaszerzés legenyogyó
diadala mégis csak az, hogy az operaház
a vidám égiszanyév hózá valóságos festő-
művészeket szerzötteltek, hogy teljesbéd
tegye az illuziót. A kitűnő piktor — a ki
különbön a karban arat diadalokat —
azonban csak véletlenül leplelte le kiváló
művészetét, amikor ugyanis az egyik pró-
bán két kétváonással *Takácsnak* frap-
pániai hasonlatos arczképét vette a *Morus*
kavéház falára. Leoncavallo össze-
csapta kezét a tehetőség látásra és a zing-
pad másik sarkában foglatalkosodó *Káldy*
fél fordulva felhíja figyelmét a mestéri
frescóra. De ki írja le a maestro csodálko-
zását, amikor visszatérülve a *Takács* ar-
czával szemben egy másik jól ismert ár-
czát karrikturáját pillantja meg; a gyors
festőművész három másodpercz alatt elő-
varázsolta Leoncavallo arczéjét is a falra.
A főpróbá közönsége is jól mutatja a két
sikerült torzképet.

• **Jókai új darabja.** A „*Levonta*”
című drámára már javában készül a
nemzeti színház *Jókai* a millennium alkalm-
ából ígérté ezt a művet a nemzeli-
nek a ígértelét be is vállotta. Főmunka
ez a darab, de főmunka Jókainak minden
egyik tárcaája, regénye. Ennek műnkéit a
múlt ószlői kezdve a *Magyar Hírlapnak*
írja s a lap karácsonyi albumának legér-
tésebb darabja is az 6 műve. Ez az al-
bum *Jókai* kívül még 99 írónak ugyan-
annyi fel munkáját fogja tartalmazni, fé-
nyesen illusztrálva. Az albumot mindenki
ígyen kapja meg, aki a *Magyar Hír-
lap-
ra* előfizet, negyedévre 3 forint 50
hrjával, vagy egy hóra 1 frt 20 hrjával.

A kulisszák mögöl.

*Bejártam kétszer a világot,
Rám mosolygott sok kulissza,
De minden azinfal azt beszélt:
Színdea a vízel meg nem iszszá.*
*Az aqua, ó, az borzadalmas!
Ezt mindig csak, millió ének,
Bár hátra gópelés a hajlékat,
De no garasztát a bohémnek.*
Édes isten, hogy meggyeri viedő!
Eddig ma jőjőm még egy aprút sem, —
De em a nécs aról szög ma;
A víz baj akkor is, ha nincsen,

Szépnművészet.

A téli kiállítás.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A műcsarnokban *Wlassics* Gyula dr.
kultuszminiszter ma délután öt órákor
nyitja meg a téli kiállítást. A saját kép-
viselőinek ma délelőtől volt alkalomuk a
téli tárlat képeit megtekinteniök és az
általános benyomás, melyet a tárlat
reánk gyakorolt, az, hogy a képkiallítás
várakozáson felül sikerült.

A tavasszal rendezni szokott képi-
állítás általában szebb gazdagabb és
sikerültebb szokott lenni, mint a téli
kiállítások, de éppen azért, mert a most
megnyitló kiállításon csak magyar festő-
k állíthattak ki képeket, ezt a tárlatot
általában sikerültnek kell mondanunk.

Igaz ugyan, hogy kiváló, feltűnő kép
nincs, de ami ott van, annak nagyobb
része szép és kiállja a kényesebbek kri-
tikáját is. Ami leginkább feltűnik, a tár-
laton, ez az, hogy sok az arczkép. Kiruk-
koltak arczképpel olyan festők is,
akik arczképpel a tárlaton még sohasem
szerepeltek. Ez a jelenség a festők
szemponyjából jó és a közönséget te-
kinthe haladást jelent, mert azt bizo-
nyítja, hogy az emberek által hiúságból,
akár más okokból, de szükségét érzik
annak, hogy képeket akaszsanak a
falakra; a festők szemponyjából azért
jó a dolog, mert az arczképek után
vágyat érezhetnek az arczképeket meg-
rendelők arra, hogy más képeket is
megrendeljenek.

A tárlat rendezése dicséretet érdemel.
Három nagy és hat kisebb teremben
izléssel és jól megválogatva van az a
302 mű elhelyezve, melyet a tárlaton
kiállítanak.

Az arczképet kiállítók közül meg
kell említenünk *Benczur* Gyulát,
László Fülöpöt, aki hét képpel szerepel,
Baló Edét, *Tornyay* Gyulát, aki két
szép arczképet állított ki (a felesége-ét
és *Tóth* Vilmosét), *Tolnay* Ákóst, akiken
kívül még néhányan állítottak ki arcz-
képeket.

A tájkép is meglehetősen sok. Ilyet
festettek *Spányi* Béla, *Koskolyi* Jenő
Bruck Miksa. A legfiatalabbak közül
említésre méltó *Salómyi*, aki ugyancsak
kített magáért, amikor holdvilágos nagy
tájképe mellett még egész sereg kisebb
nagyobb hangulatos képet küldött és
egy igazán feltűnő tehetség, *Kosztla*
hangulatos szép tájképevel.

Az életkép-festők között meg kell
említenünk *Ipoly* Sándort, *Karlovcsky*
Bertalant, *Basch* Árpádot, akinek ki-
állított arczképe inkább az életképek
közé sorozandó és a fiatalabbak között
Kovályi, *Kernstock*, *Boruthol* és
Karvalyt II. (Karvaly Mór öccsét.)

Az állatképek közül mindjárt belépés-
kor szembe tűnik *Vastagh* Géza vias-
kodó bikája, melyről konstatalnunk kell,
hogy jobb az előbbieknél.

A miniatúr festésben királik *Kar-
lovcsky* Bertalan gyönyörű kis renaiss-
sance-alakjával.

Ha még megemlítjük, hogy keleti
képeket ketten szerepelnek: *Innocent*
Ferencz, aki most először mutatkozik
be mint keleti képek festője és *Tornyay*
Gyula, aki arczképei mellett még négy